

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 86. ANUL XVII.

Sabiu, in 30 Octomvre (11 Nov.) 1869.

Telegrafulu e de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Pronumeratiunea se face in Sabiu la expeditura loiei pe afara la c. r. postu, cu bani gat'a prin scrisori francoate, adresate catre expeditura. Pretulu pronumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe un anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tiori straine pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inscratelo se platescu pentru intea ora cu 7. cr. arulu, pentru a doua ora cu 5. cr. si pentru a treia repetire cu 8. fl. v. a.

Eveneminte politice.

Ietele din Cisalvania au incheiatu sesiunea. Temerile si acceptarile cele mai insemnate erau sa-si aiba isvorulu in diet'a boema si galitiana. Diet'a cea dintaiu ca atare nu avea sa traga in cumpen'a politice interne, ci membrii ei cei ce nu voira sa participe la dens'a. Din membrii acesti'a audimu avutu o intalnire in Pardubitz. Resultatulu intalnirii a fostu ca nobilimea cautu modalitati, prin cari sa se potta apropia de regimu. Diet'a galitiana a decisu tramitarea deputatoru in senatulu imperiale. Lucrurile, precum se vede din aceste date si voru urma cursulu lor inceputa deja si mai departe.

Evenemintele din Boche di Cattaro suntu inca de natura de a ocupa spiritele. Dupa scriile cele mai dincocetrupele imperatesci au respineu pre insurgenti in partile cele mai muntose si deca se adeverescu scriile ca trupele au permissiunea de a trece pre teritoriu straine spre a opera in contra insurgentiloru, e probabilu ca revolt'a va fi suprimata. Altu feliu suna scriile diuastice opusetiunali. Acest'a vorbesce despre eventuale miscari in tierile invecinate Bosni'a si Erzegovin'a, ba unele vorbescu si de confinele militari din Croato-Slavoni'a. Ceste din urma trebaie luate cu tota rezerv'a, pentru ca diuare filo-slave inca arata felulu acest'a de scri de niscu denunciaru, cari se desmintu si de insemi peticionele revoltantiloru, cari se numescu si acum supusi c r e d i n o i o s i ai Maj. Sele.

In Franci'a continua opusetiunii si barbatii aceste'i a limbagiulu ei veementu contra regimulu imperiale, inse totulu se reduce mai multu la amenintiaru. Resbelulu ce va opusetiunea sa-lu potta contra regimulu, va fi potta celu parlamentar. Deschiderea corpurilor legislative din Franci'a ce are se urmeze in curendu ne va deslusi deca este asi'a.

Sultanulu, se dice, nu va fi de fatia la deschiderea canalulu de Suez. Impregiurarea acest'a o explica unii ca o garantia pentru sustinerea pacei, pentru ca sultanulu prin absentia sea incungiura ocaziunea de a interita pre vice-regele Egiptulu, intunecandu autoritatea acestui din urma prin suveranitatea cu carea se aru purta elu acolo.

O rescola anuntia diuarele in imperiulu otomanu, din partile asiatiche, in apropiarea Bagdadulu. Se dice mai departe ca insu-si Bagdadulu e amenintiatu. Revolt'a acest'a, luandu dimensiuni mai mari, potta deveni unu evenimentu de mare insemnate. Ea potta termina cu perderea unui teritoriu insemnatu din imperiulu celu sguduitu de tote partile.

Diet'a Ungariei.

Siedintia din 30 Oct. Presiedinte Somssich. Secretariu Szél, Ministri Horváth, Miko, Gorové. In siedintia acest'a, dupa autentificarea protocolulu face Bela Marasi interpelatiunea: deca are regimulu cunoscintia despre agitacionile din fruntariile militare si din Transilvani'a (?) contra integritatii tierii? si deca are cunoscintia, ce a dispusu ca sa se pedepsesca atentatele facute asup'a esistintiei statulu si sa se supprime miscarea neamica tierii?

Alta interpelatiune urmaza din partea lui Col. Tisz'a pentru ca nu s'au observatu formele constitucionali la harth'a pr. in privitoria la confinele militari; in fine vine si acest'a asup'a faimeloru ce cursesca prin tiera despre lucruri, cari insufla grigia si cari se dice ca se intempla in fruntariile militari.

Ernestu Simonyi Interpeleza pre ministeriu in afacerea din Dalmatia si cere deslusiri detaiate dela regimu atatu in privintia miscariloru dalmatine catu si in privintia mesuriloru de suprimerea lor.

Trecendu la ordinea dilei se ia in desbatere interpretatiunea §-lui 120 din regulamentulu casei, care dupa propunerea lui Madocsanyi aru trebui interpretatu asi'a:

„Cas'a declara ca interpreteza § 120 alu regulamentulu casei astfelu, ca responsulu la o interpelatiune numai atunci potta fi obiectu de discussiune, deca cas'a va afla cu cale a-lu pune la ordinea dilei si va ordina acest'a prin conclusu, la ocaziunea responsulu nu potta fi discussiune, ci cas'a decide, dupa ce a replicatu interpelantulu, prin votu simplu deca responsulu ministrulu are a se lua spre sciintia seu deca are a se pune la ordinea dilei spre a fi discutatu.“

Dupa unele desbateri adauge Deak la propunerea de mai susu: „Inse deca unu deputatu propune discussiunea obiectulu de interpelatiune, impregiurarea, ca responsulu ministrulu e luat deca spre sciintia, sa nu decida ca are a se primi seu a se reiepta propunerea (Aplause). Se primescu.“

Dupa acest'a trece cas'a la desbaterea generale asup'a proiectulu despre stramutarea si pensionarea judecatoriloru si functionariloru judecatoresci.

In siedintia dela 3 Novembre pre bancele ministeriali se afla ministri: Miko, Horváth, Eötvös, Bodecovic, Gorove.

Intre alte amenunte insemnamu depunerea mandatulu din partea deputatulu Mironu Romanu. Se aduce la cunoscintia casei multe peticitiuni, in fine Lud. Papp interpeleza pre ministrulu de interne, ca pentru ce intardie ministrulu comunu cu redarea averei regimentelor de fruntarie secuiesci.

Col. Tisz'a interpeleza pentru ce de trei parturie de anu siede in comitotulu Heyes siede unu comisariu regescu si drepturile comitotulu pentru ce suntu totu de atata tempu suspense.

Miko respunde la o interpelatiune de mai nainte ca va publica contractele incheiate in er'a premergatoria constitutiunii.

Dupa aceste si dupa alegerea unoru membri in unele comisiuni se apuca cas'a de desbaterea generale asup'a proiectulu pentru casarea pedepseloru corporali.

Referintele Szell cetesce raportulu comisiunii centrale despre proiectulu de lege pentru delaturarea pedepsei trupesci. Ministrulu de justitia Horváth vorbesce pentru delaturarea pedepsei aceste'i, motivandu-si parerea. Ce se atinge de fere ca pedepsa, acelea nu se potu delatura pana nu se voru organisa inchisorile in modu corespondentiu. Iranyi si explica mai pre largu parerea sea despre delaturarea bataiei ca pedepsa. Fr. Deak afla din cele doue proiecte in privintia acest'a, a lui Iranyi si alu ministrulu de justitia, de mai buna pre celu din urma. Vorbesce mai pre largu despre unii paragrafi; anume primescu cei 7 dintaiu, la cei-alalti se alatura langa parerea ministrulu, ca se remana afara. Varady inca e pentru proiectu, dara se remana afara §§ 8—13. Csernatonu spera natiunea ungresca in contra lui Iranyi, carea nu se potta numi barbara, pentru ca intrebuintia inca pedepsa trupesca, carea esista de esemplu inca si in Engliter'a (in armata). Iranyi nu a numitu natiunea ungresca barbara, dara atata dice, ca la carea natiune mai esista inca pedepsa trupesca, arunca o pata de rusine asup'a-i. Se incepe desbaterea speciale a proiectulu ministrulu de justitie si primescu cei 7 paragrafi dinteiu, modificandu-se unii

putienu; ceilalti 8—13 si-i retrage ministrulu Horváth, rugatu fiindu de Deak a proiecta alti pentru ei. Varady propune, ca ministrulu de justitia, pana se voru compune codicela criminala si civile pre cale legislatoria, sa asterna unu proiectu de lege dupa principiulu egalitatiei desevarsite fara deosebire intre nobili si nenobili.

Ministrulu de justitia Horváth speraza, ca mai inteu se va tipari propunerea si apoi se va decide asup'a-i. In privintia propunerei se potta produce per excerpta si prin activitatea organica; ori care modulu va decide cas'a e gat'a a implini vointia natiunii. Deak nu e in contra modulu de a crea legi per excerpta, dar acest'a trebaie evitatu pentru greutatile ce le are. Recomanda a se aduce propunerea lui Varady la ordinea dilei. Presiedintele: Mai anteu se decide, a se tipari propunerea. Se primescu propunerea lui Deak, dupa carea remanu §§. 8—13; §. 14 si 15 se primescu. Ministrulu de justitie Horváth asterne articlii de lege sanctionali de Maj. S. despre introducerea monetei de auru in Ungaria si conventulu postalu cu Serbi'a.

La revolt'a dalmatina.

Diuariulu „Zukunft“ publica in numerulu seu celu mai prospetu o peticitiune catre imperatu, carea, precum dice numita foia, au decisu a o tramite reprezentantii comunelor districtuale intru adunare tienuta in Cattaro in 27 l. tr. In peticitiune, la a carei inceputu se numescu petentii „comunele cele mai credinciose din Boche di Cattaro“ se vorbesce despre referintiele cele propria tierii, in urma carora locutorii ei trebaie sa se ocupe cu navigatiunea prin tieri straine, seu trebaie sa murga in Constantinople, Egiptu seu in Californi'a spre a trai cultivandu pamentu strainu; locutorii, dice mai departe peticitiunea, traiescu in resbelu continuu cu vecinii lor, cu Turcii si cu Montenegrii si pentru aceea suntu deapurtarea sub arme si suntu totu-deun'a gat'a, a se radica spre aporarea patriei in contra inamiciloru monarchulu seu. De aici se potta vede usioru, ca recrutarea in Boche e necorespondentia scopulu si nu se potta efeptui si comunele peticitionalorie s'au rugatu pre calea telegrafica pentru amenarea recrutarei, carea au voitu a o efeptui comisiunea cu „o intiela surprindentia.“ Mai departe continua peticitiunea: „Pre candu acceptamu gratia imperatesca, la carea ne rugasemu pentru amenare, conchiamu majorulu Bizaro insarcinatu de ministeriulu Majestatei V. cu organizatiunea militiei, in 22 a. c. pre primarii orasiloru si a-i sateloru si pre unii notabili ai comunelor subscrise pre credinciose in sel'a comunale din Cattaro, unde le facu cunoscuta intentiunea cea buna si totu-deun'a fatiesca a Majestatiei Vostre, de a concede ori-ce inlesniri posibile la efeptuirea legi de inarmare si asiguratu totu deodata pre cei presenti, ca o lege speciale pentru gard'a Bochosiloru eschide pre recrutii de acolo de ori-ce servitiu militariu afara de frontierele de Boche di Cattaro. Dara e de vaieratu, ca efectulu impresiunii celei bune, ce l'a produsu purtarea cea amabila si convingatoria a majorulu Bizaro chiaru si la cei nemultiamiti, s'a nimicitu deodata prin impregiurarea aceea, ca Escelentia Sea dlucutiitoriu de Wagner, carele sosi-se in momentulu acel'a cu vaporulu la Cattaro, nu desbarca si nu se arata reprezentantiloru comunali, cari lu asceptau cu doru, ci le tramise pre colonelulu c. r. Oelger, comandantele fortulu Cattaro, carele le vorbi cuvinte aspre, stricte si nici asceptate nici mititate de reprezentantii comunelor subscrise celoru pre credinciose, pre candu ei erau conchiamati si venise spre a audu impartasiri mangaitorie si liniscitorie si erau gat'a

de a confaptui prin presentia s' prin volulu loro, cá sa aduca pre tinerimea cea renitenta a locurilor din munti la supunerea deplina sub lege.

Cu tóte acestea insufletiti de incederea in inal'ta gratia se roga fórté pré omilitéle comune, cá luându in considerare posetiunea topografica a cercului Cattaro si seracia si numerulu celu micu alu locuitorilor, luându in considerare impossibilitatea, cá gard'a Bochesiloru se ajunga in tempu de resbelu singura spre aperarea locului Boche, din care cauza devine necorespondentia scopulu ori-ce translocare a acelor'a in alta parte a monarchiei si in fine luându in considerare sigurantia, ca numai bratiéle a insusi Bochesiloru potu áperá cu succesu patri'a sea, de óre-ce portulu loru nationalu e asiá de potrivitu pentru locurile muntóse si ei voru áperá vetrele strabune cu o astfelu de vitejia, cá care nu se póte áceptá nici dela altii in Boche, nici dela Bochesi in altu locu unde-va, Majestatea Vóstra sa se indure pré gratiosu a ordiná, cá sa se decida pre cale legale:

1. cá gard'a Bochesiloru se aiba a-si face servitiulu seu numai intre frontierele dela Boche;
2. cá cei conscrisi in acésta militia sa se póta departá dupá invetiarea exercitiului prescrisu din patria in causele afaceriloru lor;
3. cá la decidera uniforme sa se ia cátu se póte in consideratiune portulu nationalu alu Bochesiloru.

Tonulu celu cam biblicu, dice „N. Frbl.“, ce-lu iau reprezentantii comunelor bochese in petitiune si perde multu din efectu, cándu ne aducemu aminte, cá deputatiunea din Zupp'a, carea a oferitu supunere, a marturisitu, ca nu a escitatu insurectiunea atátu cestiunea armárei, cátu influintia streina.

Dupa cum serie „Tr. Ztg.“ insurgentii au lasatu 30 de morti pre cámpulu de lupta pentru desiertarea forturilor atacate, Gorósd'a si Trinit'a; numerulu ranitiloru lu calculeza preste 100. Perderile inimiciloru in lupt'a pentru provisionarea fortulu Dragalj din granitia nordica e greu a le socoti, deóre ce insurgentii puscau din posetiuni de dupa stánci asup'ra trupeloru nóstre, ce debusiau prin unu defilé pe podeulu de Dragalj si acopereau colón'a cea cu proviantu, pre cándu lupt'a dela Garasda a fostu mai multu in locu deschisu. Scirile aduse de nisce foi federalistice interne despre luarea altoru dóue forturi afara de fortulu Stanjevich celu cadulu prin tradare suntu, dupa cum dice „Tr. Ztg.“ nisce nascociri.

„Fóia „G. di Udine“ publica o scrisóre din Spalato, in carea se serie, ca s'a poruncitu sa vina din Graz, Triest, Agramu si din Zar'a, patru gádi spre a escutá in muntii dalmatini cu tóta energiasa a meseria loru.“ Si pentru atari monstruasitati speréza a aflá unu publicu, care sa le crédia!

Din Triest i se serie fóiei din Graz. „Tgp.“ ca insurgentii aru fi aflatu la luarea fortulu Stanjevich patru tanuri de munte precum si munitiunea trebuincioasa si 18,000 de patróné. Populatiunea intréga a locuriloru revoltate nu se urca preste 9000 de suflete. Déca e adeveratu, ca si comun'a Crtole s'a unitu cu rebelii, atunei cerculu insurgentiloru numera 10,000 suflete. Déca substragemu femeile, copii si befránii abia remánu 3000 de luptatori. Dintre acésti'a cei mai multi suntu din comunele Zupp'a si Buda'a, asiá incátu la luptele din 25. si 26. Octombrie abia se póte sa fi luat parte 800 de insurgenti. Dar e faptu constatatu, ca 800 de ómeni suntu de ajunsu in muntii cei nepracticaveri, spre a retiené mai multe batalióne.

Insurgentii afirma, ca nu s'a unitu in mase nici Montenegrini nice Hertiegovini la insurectiune, daru nu néga, ca unii si altii iau parte si adeca rude de ale Bochesiloru.

Comitatulu insurectionalu din Cattaro a imprasiatu pre tiermii Adriaticei urmatórea proclamatiune, care déca nu e apocriфа, aru demústrá ca sperantiele revoltantiloru nu se voru fránga asiá lesne.

„Vulturi coragiosi din muntii nostri!”

„Óra luptei a sunatu, si din inaltimea muntelui Loveanu paserea mortii anuncia inimiciloru nostri, ca muntii nostri s'au desteptatu. Inimicii ni-au raptu car'a libertátiloru nóstre vechi; ei ni-au amenintiatu, ca voru versá sángele fratiloru nostri, déca nu li vomu dá fii nostri.

„Deci dina din padurile Dalmatiei a mersu in sborulul seu sa sarute pre eroulu Ivann Cernoievici, care dorme sub ruinele castelului albu din

Obodu, si care nu va intardiá a se sculá pentru a conduce pre fidelii sei vulturi la nóue invingeri.

„Susu! susu! poporu de juni si bravi munteni! Aduti aminte de strabunii tei, celebrati de Cacicu, care dicea de ei: „Ei suntu eroi ca Stortarciu, ageri ca Hertiegovini, prudenti ca Italianii, tari ca Bosniacii.“

„Sosu, bravule Cattaro, cuibu de vulturi! tu ai invinsu de trei ori pre Turci, ai resistatu Venetianiloru si Francesiloru! Care este inimiculu ce aru putea da peptu cu tine? Auditi, inimiciloru, sunetulu voiosu alu armelorú nóstre! Sabiele nóstre vechi f-si aduca aminte de timpulu, cándu ele aparau libertátile nóstre, si astadi li este sete de sángele apasatoriloru nostri! Sa se saturu daru pána la manunchiu! Din inaltimea muntiloru nostri, armele nóstre voru duce mórtéa la inimicii nostri!

„Muntenegrole! audi tu strigatulu libertatii nóstre? Fratiloru din Hertiegovina, auditi voi sgotofulu bataliei? Sa sciti, ca noi suntemu numerosi si resoluti. Sa sciti fratiloru, ca noi ne luptámu pentru o mare cauza; noi ne luptámu pentru independintia nóstra, care ni este mai scumpa de cátu viatia! Noi voimú a fi liberi ca parintii nostri, cari au invinsu pré Turci, si nu vomu depune armele, pána ce dreptulu nostru nu va triumfá!

„Inainte dara, vulturi din Cattaro si Ragusa! Inainte pentru bataia sánta, pentru Dumnedieu si libertate!”

● observatiune in pedagogia!

Domnule Redactor! De óre-ce organele publice suntu calea cea mai sigura spre latirea unei idei, avendu ele cetitori mai multi, cá ori-care brosiura, ce apare mai cu séma in limba romána, indrasnescu si eu pre calea acésta a me slobodi pre cámpulu pedagogicu a cáruu filosofia e mai sublima dintre tóte filosofiele ocupandu-se ia cu obiectulu celu mai perfectu, adeca cu omulu, de-si nu me potu numerá intre profetii ei actuali si practici.

Cetisemu in nr. 77 a diuariului „Tel. Rom.“ o cuventare rostita de dlu direct. la scótele capitale din Satulungu (Sacele) Ioanu Dorc'a asup'ra propunerii studiului religiunei in scótele populari est mi-a placutu in generalu metodatu, ce-lu recomanda dlu Dorc'a invetiatoriloru la propunerea religiunei, in sa cu unele asertiuni ale dlui direct. nu me invoieescu, de óre-ce suntu in contra pedagogiei rationale. Aducendu-ne deci in presentulu acésta fatalu scintila mai multa multamire si folosu realu, decátu politic'a ce se imprascie de multe ori fára precautiune prin jurnale mi iau libertate cá unu laicu asiá dicendu pre cámpulu pedagogicu a-mi impartasi ideile mele in privintia studiului religiunei in etatea primitiva a baetiloru, cá invetiatorii cu ocaziunea conferintiloru, impedingandu-se de opiniunea póte contraria a domneloru loru se ó iee la desbatere si se chiarifice o cestiune, ce intr'adeveru nu e de mica importantia la desvoltarea culturai nationale pre basea unui cultu adeveratu ddiiescu.

Dlu Dorc'a dice in disertatiunea sea, ca suntu si ómeni de acésta, cari credu ca rugaciunea e pré de temporaria inca in anii cei crudi ai copilului, si ca mai intáiu sa se desvólte puterile intelectuale si apoi sa se incépa cu educatiunea religiósá morale; astfelu de ómeni in sa au o parere cu totul gresita, cáci de-si e adeveratu, ca copilulu in etatea aceea cruda intielege pré putienú, séu nimic'a din ceea ce dice, totusi atát'a scie, ca elu atúnci cándu se róga vorbesce cu tatalu lui celu bunu, carele este in ceriuri, cu tatalu tuturoru. Eata dara ca pre nescinte s'a desvoltatu in elu unu procentu din aplicarea religiósá morale etc. Asertiunea acésta, pregatesce pasulu celu dintáiu la mecanismulu religiosu in care a cadutu crestinsimulu mai in genere, si care abate pre credinciosi dela calea cea adeverata a virtutiei, pré care o recomanda in modulu celu mai sublimu invetiatur'a lui Christosu.

„Poporulu acésta cu budiele me cinstesce, iera cu inim'a este departe de mine.“ Invetiaturi neintielesé au produsu in vechime si producu si in presentu mecanismu odiosu, ce schimonosescu cultulu divinú si-lu prefaca din ceea ce este intru adeveru din nutrementu spiritualu o simpla spoitura superficiala. Óre nu vedemu noi, cá sa nu mergemu pre la alte biserici, cari nu suntu pána acum intr'unu stadiu mai favorabilu, pre ómenii nostri in biserica cascandu si incepundu a li se face uritu de slujb'a cea lunga, nu dormitéz'a si

numai din cándu in cándu vedindu pre vecinulu seu ca-si face cruce séu ingenunchie la signalulu clopotielului din altariu lu imitéza si elu. La cuvintele cele frumóse, la rugaciunile cele petrunditórie, cu care nu se potu asimilá ale nici unei confessiuni cristiane, cari suntu menite de a inaltia spiritulu la divinitatea creatorului si a desvólta simtiemintele in dragoste cátra Ddiu si aprópele, nu asculta nimenea, ci fia-care sbóra in ideile sele la lucruri póte chiaru contrarie sántieniei locului unde se afla.

Si tóte acéste de unde se trágu? de acolo, cáci din copilaria i s'a inradacinatu mecanismulu religiosu; invetiaturi si rugaciuni, cari nu le-au intielesu la inceputu, si cari nu s'au straduitu a le intielege nici mai tárdiu fiindu-i cuvintele enoscute. Si asiá nu ca au castigatu unu procentu din aplicarea morale, ci au incercatu asup'ra sea o suta de procente din aplicarea mecanismului religiosu, cari nu-lu mai póte desradaciná nici o invetiatura si nici o explicare. Se privimú numai la invetiatorii si carturarii nostri cei befráni, cum sciu ei recitá tóta Saltirea si tóte rugaciunile de deminetia si de sér'a de rostu fára de a le intielege, de óre-ce recitándu eu gur'a evgeta de multe ori alte cele si cándu-lu intiebi sa-li spuna cu alte cuvinte ce au disu nu-li póte spune nimic'a decátu, póte se incépa iera de capu. Acést'a este peccatulu initialiloru nostri in scriptura si cátra unii cá acésti'a au disu Christosu: „Poporulu acésta cu budiele me cinstesce, iera cu inim'a este departe de mine.“

Pentru cá sa nu cademu in sa in peccatulu acésta alu mecanismului religiosu, in care se timpescu si-si pierdu din valóre invetiaturile si rugaciunile cele mai sublime ale bisericei nóstre, e de lipsa, cá sa se delature dela inceputulu vietiei unui omu, se nu i se dee locu a se incuibá in inimile cele fragede copilaresci, cáci incuibandu-se odata nu-lu va mai puté scóte nici unu invetiatoriu.

Procedérea gresita a pedagogiei vechie s'a observatu din partea pedagogiloru moderni, si credu ca nu se mai afla nici unu pedagogu, carele basándu-si principiile sele pre ratiunea sántósá se proteje invetiamentulu mecanicu din trecut si sa se alature lángá propunerea disertatiunei, dupa care copilulu sa se invetie din cele mai fragede tineretie incependu, a balbát cuvinte despre Ddiu in forma de rugaciune, care elu nu le intielege si nici nu le póte intielege.

Precum pedagogia recomanda educatoriului, cá invetiandu pre copilu a vorbi sa-i imultésca notiunile mai intáiu prin aretarea si numirea obiectelor, ce suntu in apropierea lui si pre care le vede si le póte prinde cu mán'a si asiá mergendu mai departe dela cele mai simple la cele mai compuse sa-lu introduca in vietia a fisica, tocmai asiá trebuie se céra asemenea pedagogia cá sa se introduca elevulu si in vietia a spirituale. Sa nu i se spuna nimic'a ceea ce elu nu póte intielege, Gradatim trebuie se fia introdusu mai intáiu elevulu la cunoscintia efectului, ce jace cá realitate inaintea sea si numai dupa aceea la persecutarea causei ce a produsu efectulu vedutu, si care póte ca singura e neveduta si neatingibile, din care cauza trebuie se fia inchipuita si prin asociatiune de idei pusa asup'ra efectului. Pentru aceea dciu, cu m'ca copilulu nu mai prearendu, dupa ce oúnosce tóte obiectele reale din pregiurulu seu, sa se introduca la perceptiunea ideiloru mai abstrase cum e de D-dieu, mántuirea sufletului, raiulu, descinderea lui Christosu pre pámentu d'a mantui-nemulu omenescu s. alt. s. alt., cáci atunci ce le va intielege, si intielegerea lui prin nici unu usu indelungatu nu se va intunecá, deóre ce, ce intielege omulu la inceputu, intielege in tóta viatia sea si i se chiarifica din ce in ce mai multu. La obiectiunea, ce mi s'aru pótea face, ca, dupa parerea mea aru fi se créscá copii fára nici o cunoscintia de D-dieu d. e. pána intr'alu sieslea séu optulea anu etc. respundu, ca de-si mintea copilului se desvólta numai tárdiu pentru d'a cuprinde lucrurile ideale, ce se spunu despre D-dieu si ce vine in genere inainte in religiune, totusi elevulu se póte initiá in cele sánste pre o cale cu totul simpla si neseducatória in mecanismu, cándu se pune de esemplu, dupa opiniunea unoru pedagogi renumiti, copilulu a fi unu simplu martoru la rugaciunea parintiloru, i se da o positiune evlaviosá, fára de a-lu invetiá cuvinte neintielesé spre a le rostii. Idei generale despre cele sánste i se potu dá in ori-ce etate, dara cuvinte neintielesé de rugaciuni, de marturi-

siri și de alte porunci dăiesci să nu-lu invetie nimenea, căci ele suntu fundamentulu mecanismului. Bine-voiesca parintii a-lu duce la biserică și a-lu lasă la cuminectura, deca și afla prin această conștiință linișcită. A se ispovedi însa este de prisos în etatea prunciei, căci neavându elu voia de a se otări, nu pôte se aiba nici peccate, și nu pôte să se decida nici la cerințele acele ce suntu de lipsa la ispovedania.

Deci eu asiă credu, că deore ce religiunea este bazea vietiei omenesci și deore ce în religiunea creștina bine întielesă se pôte dezvoltă mintea omenească până la celu mai înaltu gradu alu perfectiunii, trebe pusu unu pondu deosebitu pre dezvoltarea spirituale a elevului în direcțiunea religioasă, că să se invetie de tempuriu a o pretiu după meritele ei cele adeverate fără d'a cadea în bigotismu și fără de a escedă în materialismu.

Educațiunea gresita în etatea primitiva a causatu poporului nostru extremitățile în care se afla în presentu fiindu adeca o parte în bigotismulu și mecanismulu celu mai condamnabilu, alta parte mai semidocta în indiferentismu și inteligentia parte mare în materialismu, ateismu etc. necredindu nimică și tienendu formele religiunii numai din obiceiul său din politica. Pentru aceea nici nu prea vedem domni d'ai nostri mergendu la biserică, că să se rōge, ci singuru numai, că să le trēca vremea și ici colea la ocaziune să se falēscă.

Pentru d'a încungiurā reulu acest'a dela începutulu educațiunii, și a dā elevului din etatea primitiva o direcțiune salutare în privința vietiei lui religioase pre bazea întiepciunii, credu a nu fi de prisos observatiunile aceste putiene meritāndu atentiunea invatietorilor nostri, cari precum se vede iubesc și trebe se iubēscă progresulu pre cariera invatiementului și căror'a asiă dicāndu-le e încredințata bazea vietiei elevilor lor, pre care dezvoltāndu-se singuru numai va pōtea contribui la înflorirea bisericii și sub scutul ei la ridicarea natiunii.

N. Prosteanu

Fără că să preocupāmu un'a sēu alta parte ne înām voia a dice „că calea e lungă prin precepte și scurta prin exemple.“ O rugaciune cum e „Tatalu nostru“ se pōte predā copiilor în etatea cea mai fragetă, pentru că este asiă de chiara încātu o pōte întielege și unu copil, și deca nu va fi în stare să reflecteze filosofice asupr'a copriusului rugaciunii. Exemplele aduse de disertatiune suntu epte de a face pre copil să întielegă și fără multe și abstrase reflesiuni rugaciunea ce i se predă. — Deca aru stā plugariulu să fia numai martoru până scie tōta geologia, chemia etc. și apoi să se apuce să produca bucate amu remanē cu totii fără de pāne.

Red.

Din Ungaria

(Scoli confessionali, sēu comunali?)

Ieta mārulu de cērtă între locuitorii din cele mai multe comune unguresci. O causa atātu de sântă, că cum e causa scōlelor populari, a datu atāt'a materia de cērtă între poporu, — aci e de a se întielege poporulu magiaru, căci poporulu nostru multiamitā priceperii lui celei agere și înainte statatorilor scōlei au recunoscutu de multu necesitatea scōlelor confessionali. — Daru ore ce pōte fi causa neîntielegerii poporului în privința caracterului scōlelor?

Dupa modestāmi parere nimicu alt'a decātu purtarea cea de totu gresita a foiloru magiare anca la nascerea legii pentru scōlele populari, cându adeca se află în forma de proiectu pre mēs'a corpului legiuitoriu, și chiaru și dupa ce deveni lege sanționată. Foile magiare mai tōte — în preamarele lor zelu cătra înaintarea, sēu chiaru cătra înmulfirea natiunii lor — se apucara cu tōta serioșitatea a atacā susnumitulu proiectu, alu scarmanā și alu arātā de necorespondentiu spiritului tempului și înaintării poporului în cultura, și cu astfelu de apucaturu nu aveau alt'a de scopu decātu instrainarea opiniunii publice de cătra această lege și cāstigarea ei pentru scoli comunali, socotindu intru întiepciunea lor, că astfelu cāstigāndu pentru ideea lor și pre celelalte natiuni din țiera va face celu mai bunu servitiu natiunii lor. Daru s'a insielatu uritu, căci departe de a aduce vr'unu folosu causei lor mai multa stricaciune au causatu. E dreptu, că li-au succesu a cāstigā pre vr'o cāti-

va din noi cetățieni — fii lui Israelu — cari și de altmintrenea voru a se gerā în lume de spriginatori și omeni ai reformelor, și și vr'o cāti-va din natiunea lor, daru mas'a poporului au remasu prelānga scoli confessionali. Iose tocm'a această întâpregiurare a datu ansa la multe frecări și certe serioșe între poporu și între asiă nūmitii luminatorii poporului, cari certe în multe locuri alātu de inversiunare au fostu, încātu a trebuitu se recurga la dregatoriile civile pentru încungiurarea altorur mări triste, ce s'aru fi pututu escā din astfelu de frecări.

Cumca jurnalele lor nu-si au ajunsu scopulu nici la magiari, se vede cu deosebire din parerile separate, esite în publicu din partea barbatilor lor de specialitate în privința scōlei. Intre alții eata cum se exprima unu barbatu magiaru, recunoscutu de patriotu, nationalistu mare și barbatu de litere: „De-si recunoscu și sumezu nunumai dreptulu de supr'inspectiune, ci și tōte drepturile și datorințele statului fatia cu treb'a scōlei populare, tōtusi eu s'm de acea firmă convicțiune, că în patri'a noastră nunumai astadi, ci înca multu tempu înflorirea și ridicarea trebei scolare numai și numai pre bazea confessionale se pōte cu siguritate asceptā. De aceea eu nu potu fi decātu numai amiculu scōlelor confessionali, autonomiei lor, a concurenței libere, și a unei ajutorii sistematice din partea statului fatia cu scōlele confessionali și preste totu a aducerei trebei scolare în nemidificat'a posesiune confessionale, ieru scōlele comuni sēu amestecate, că cum voru a fi la noi cele comunali, eu numai în casuri de totu extraordinari le tienu aplicabile, și deca statulu numai pre acestea voiesce a le subventiona și a le tienea de ale sēd proprie, atunci nici decum nu va putea înaintā libertatea și cultur'a între cetățenii patriei. Dealtmintrenea toti barbati de scōla din Europ'a culta s'au pronunțiatu pentru scōlele confessionali.“ — Astfelu vorbesce barbatulu lor, de alu cărui zelu patriotic și nationalu e convinsu totu natulu mag.

Amu socotitu a fi de lipsa citati'a cuvintelor de sus și din punctulu nostru de vedere preste totu starea de fatia a celoru mai multe scoli populari ung. ne pōte servi de învatiatura, deca s'aru ivi și la noi vr'o diferentia de pareri în treb'a scolare; aru fi timpulu, că să mai învatiāmu și noi din patianța altor'a, ieru nu totu din a noastră. Mai amintescu, că multe comuni ung. au remasu până în diu'a de astadi din causa nefericitelor certe fără scōla.

Protocolulu

Adunării generali a Asociațiunii nationali aradane, pentru cultura poporului român, pre anul 1869/70, alu Asociațiunii alu VII-lea.

Siedintiia II.

tienuta sub presiedinti'a domnului vice-presiedinte Sigismundu Popoviciu în 21 Augustu 2 Septembrie 1869 în localulu îndatinatu.

(Capetu.)

Nr. 11. Motiunea domnului Demetriu Bonciu, că să se denumēscă un'a comisiune pentru transformarea statutelor asociatiunii asiă că în acele să se cuprinda unele puncte pentru latirea industriei între romāni, — comisiunea o dechiara de superflua, deore ce această dispuzetiune se cuprinde în §. 1. alu statutelor; în urmarea cărei'a domnulu propunetoriu postesce a se întielege motiunea asiă, că direcțiunea să se îndromēze, a se ocupā de studiarea obiectului acestui'a, și pre adunarea viitoria a face propunere meritoria în folosulu latirei industriei între romāni.

Propunerea astfelu se primesce cu exprimerea dorintiei intonate de domnulu Constantinu Radulescu, că adeca, fiesce-care membru alu asociatiunii se iē asupr'a-si sarcin'a de a latī acestu medilocu alu culturei populari.

Nr. 12. Motiunea domnului Popoviciu Deseanu, că pre venitoriu fiescecărui membru alu asociatiunii se i se dēe diploma de membru neconditiunatu, pre lānga tacs'a oblegata de 50 cr., la propunerea comisiunii se primesce.

Nr. 13. Alta motiune a domnului Ioane Popoviciu Deseanu, că să se dēe direcțiunii instructiune speciale spre elaborarea unui planu, dupa care să se pōtă cāstigā în favōrea asociatiunii un'a casa în Aradu pre actiuni, avendu a face reportu la adunarea venitoria, în conformitate cu propunerea comisiunii, asiderea se primesce, și direcțiunea se insarcina cu studiarea cestiunii.

A trei'a motiune a domnului Ioann Popoviciu Deseanu, că de nou să se faca pasii la guvernulu de stat, pentru că adunările generali se pōtă fi ambulante, comisiunea o afla salutaria scopurilor asociatiunii, încātu înse aceea tientesce la schimbarea statutelor, dorēscă a se observā modalitățile proscrise în §. 16.

În sensulu parerei date de comisiune, înându-se în pertractare propunerea domnului Ioann Popoviciu Deseanu pentru a se mijloci, că adunările generali în viitoriu se fia ambulante; adunarea generală decide a se insarcinā direcțiunea că să faca de nou pasii la guvernulu țierei pentru realizarea decisului adunării generali din anul 1866 nr. 17, dupa care adunările generali au a fi ambulante suprimendu-se acea dorința generală, că această petitiune a asociatiunii să se substērna la locurile competente prin ablegatii dietali romāni.

Nr. 15. Referintele comisiunii pentru cercetarea socōtelor loteriei, dlu Iosifu Belesiu relatează ca pentru sortiuri s'a incasatu preste 2000 fl., pentru bilete 380 fl.; dela espuzetiunea obiectelor 268 fl. și ca comisiunea spēra înca și de acum voru incurgā bani pentru losuri; prin urmare propune, că direcțiunea să se autorisedie cu incasarea sumelor sperative avendu a reportā rezultatulu în adunarea generală viitoria; iera zelōselor dame, cari prin ofertele lor au concursu la loteria acest'a filantropica natională, propune a li se votā recunosciința din partea Asociatiunii.

Propunerea comisiunii adunarea o primesce împreuna cu amendamentulu facutu de dlu Ioann Popoviciu Deseanu, că amintilele zelōse dame romāne, cari prin ofertele lor au contribuit la înaintarea scopurilor asociatiunii, intru întielesulu §-lui 4 din statute, să se dechiare de membre ajutoria ale Asociatiunii și să se provēda cu diplome — gratisu.

În legatura cu această dispuzetiune se decide licitarea acelor obiecte, cari din diu'a de astadi, în restempu de 6 septamāni nu se voru scōte dela Asociatiune. Iera în privința loteriei viitorie, direcțiunea se insarcinēza a face unu planu de sortiura și a-lu asterne adunării viitorie.

Nr. 16. Fiindu la ordinea dilei alegerea direcțiunii, dupa ce Ilustritatea Sea Domnulu directoru primariu Antoniu Mocioni în numele sēu și alu direcțiunii, multiamī adunării pentru încrederea de până acum, domnulu presiedinte provōca adunarea la alegere nouă.

Urmā prin aclamatiune urmatorēa alegere: directoru primariu: domnulu Antoniu Mocioni, ablegatu diet.

directoru secundariu: domnulu Ioann Popoviciu Deseanu, avocatulu în Aradu;

fiscalu: domnulu Iosifu Popoviciu avocatulu în Aradu;

perceptoru: dlu Emanuil Misiciu, asesoru comitatensu în Aradu;

esactoru: dlu Ioane Goldisiu vice-notariu comitatensu în Aradu;

economu: dlu Teodoru Serbu vice-notariu comitatensu în Aradu;

bibliotecariu: dlu Stefanu Siorbanu, asesoru comitatensu în Aradu;

notariu: dlu Petru Petroviciu.

De membri directionali s'au alesu totu prin aclamatiune urmatorii domni:

1. Vincentiu Babesiu, ablegatu dietalu,

2. Ioann Siorbanu, capitanu supremu în pensiu,

3. Dr. Iosifu Hodosiu, ablegatu dietalu,

4. Mironu Romanu, protosincelu și ablegatu dietalu,

5. Demetriu Bonciu, avocatulu în Aradu,

6. Dr. Atanasiu Siandoru, profesorulu de pedagogia în Aradu,

7. Georgiu Dogariu, cetățienulu în Aradu,

8. Dr. Alesandru Mocioni, ablegatu dietalu,

9. Alesiu Popoviciu, avocatulu în St. An'a,

10. Ioann Suci, notariu comunala în Sotcodoru,

11. Ioann Rosiu, asesorulu la magistratulu orașului în Aradu,

12. Lazaru Ionescu, ablegatu dietalu.

Nr. 17. Domnulu Demetriu Bonciu, propune, că pre anul viitoriu direcțiunea se substērna gāt'a preliminarulu înainte adunării generali.

Propunerea se adoptā fără contradicere.

Nr. 18. Cu ocaziunea acestei adunări s'au mai dechiaratu de membri ai asociatiunii, urmatorii

domni: Constantin Radulescu, avocat in Lugosiu, Nicolau Butariu preot in Bodesci, cu taca anuală de 2 fl. Simionu Popoviciu Deseanu avocat si notariu comunal in Giula-Varsiano, Georgiu Carabasiu, preot in Szinte cãte 2 fl. Arseniu Leuc'a, preot in Lazuri 2 fl., Ioanu Selagianu 2 fl.—Vasilii Tomuti'a preot 2. fl. Stefanu Adamu 40 fl. in capitalu.

Nr. 19. Dupace adunarea si exprime multi-mit'a domnului Alesandru Nagy, pentru localulu adunãrii, domnulu presiedinte la 2 ore dupa mediã-di dechiara a VII. adunare generale de incheiata.

Autenticatu in siedinti'a tienuta in Aradu 5/17 Octobru 1869.

Sigismundu Popoviciu. Custante Gurbanu.
presiedinte. notariu substitutu.

stradatu de
Petru Petroviciu.

„Atb.“ notariulu directiunei.

Romania.

Drumul de feru dela Bucuresti la Giurgiu s'a inauguratu Duminec'a trecuta prin servitiulu spre invocarea bine-cuvenãrei divine asupra-i, la care a oficiatu insusi parintele Metropolitu primatu in presentia primului ministru, a inaltilor demnitaru ai statului si a publicului, prin sunetulu musiceloru etc. conformu programei ce amu reproducu dupa „Monitoriuulu oficialu“. Dara programele cã programele; ele, prin natur'a loru limbata, 'si perdu efectulu surprinderei, si exprima monotoni'a in executarea ad-literam a celor scrise in trensele.

La asemeni spectacule, ori-cãtu de imposanta solemnitate s'aru promite prin programe, lumea n'aru alergã, nu s'aru imbuldi, deca n'aru mai fi sa se veda si ceea ce nu e scrisu si nu se pãte prevedã in programa, acelu elanu alu simtieminteloru ce sta ascunsu in adenculu animei si care are spontanietatea impressiunei momentului.

Rolulu de a face ceea ce nu se cuprinde in programa erã mai cu sãma alu neinvitatiloru, alu poporulu pre care nu-lu putã incãpea spatiulu strinsu alu interioarei garei la Filaretu, si care se intindea in siru lungu de o parte si de alt'a a liniei ferate, si se mai formã si in pãlcuiri la distantie pãna la o jumetate de posta in cale spre Giurgiu, aseptãndu in uimire sa veda acei aburi pre care-gonesce cu turbare namil'a interitata ce asverle din trensa nori grosi de fum si tãresce dupa sine unu siru de case!

Celu dintãiu trenu care trebuia sa duca ospeti la Giurgiu, purtãndu numele „Mihailu Bravulu“, se pregatea sa pornesca. Primulu semnalu datu, poporulu incepã sa se alinieze elu insusi cu imbrãncele spre ocuparea celui mai favorabile locu de privire, si, in momentulu pornirei trenului, la siãteratur'a tipãtoria a aburulu, o singura strigare respunse prelungitu inaintea si in urm'a trenului. Erã urarea de bucuria a poporulu care, fãra se inticãlega puterea ce trage dupa dens'a atãt'a greutate si cu asiã repediciune, simtiea insã ca acẽst'a este agentulu celu mai intrepidu alu civilizatiunei la noi, precum este in tãta Europ'a.

— Uite, mã! cum merge fãra cai! esclamau unii printre multime.

In percursulu dela Bucuresti la Giurgiu, pre tãta intinderea liniei aseptan satenii curiosi sa veda trenulu, pre care-lu salut'au cu respectu, si pre la statiuni se aflau proprietari ori arendasi din judetiulu Ilfov si din judetiulu Vlasce'a.

Dela statiunea din Comman'a spre partea drãp-la, trei flacãi de satu. cu cai ageri si voinici, 'si inchipuise sa se iea la intrecere cu locomotiv'a! Goneau cãtu puteau bietii naivi pre drumulu dealaturi; dara unu minutu le fu de ajunsu spre a face esperinti'a. Ilusiunea loru disparã, si, cãndu pozitivulu ii facã sa se veda remasi departe inapoi, de siguru ca-si voru fi facutu machinalicesce eruce proferãndu blasteme asupr'a lui „Ucidia-lu tãc'a!

La gar'a dela Giurgiu poporulu giurgiuveanu primu in urãri acestu trenu de onãre, la trecerea carui'a gard'a cetationesca presentã arm'a si music'a intonã unu marsiu triumfale.

Unu dejunu erã pregãtitu. Luara parte la densulu consulu, deputati, senatori, membri ai curtiei de cassatiune; oficierii superiori, demnitaru inalti ai administratiunei, si alte notabilitãti din capitala,

toti invitãti in fine, alu caroru amplitrionu erã presiedintele consiliulu de ministri si ministrulu lucrãrilor publice Beyzadea Dimitrie Ghic'a, radiosu in mijloculu bucuriei generale cu care se aclamã M. S. Principele si cu care i se adresã primulu ministru totu felulu de multiamiri si felicitatiuni personali.

La acestu dejunu presiedintele cabinetulu puse unu toastu pre care-lu reproducem dupa „Monitoriuulu“.

Domniloru,

„Infintiarea drumurilor ferate in Romani'a devine astadi o realitate.

„Substituirea aburulu in loculu midilãceloru intrebuintate pãna eri, va operã si la noi acea revolutiune binefacãtoare, ale carei efecte le admirãmu la celu d'anteiu pasu ce facem preste frontiera, mai cu sãma in directiunea Occidentulu.

„Acestu nou midilãcu de transportu, unulu din cele mai insemnate titluri de gloria ale epocii moderne, a ecercitatu cea mai mare influentia asupr'a vietiei intelectuale, morale si materiale a locuitoriloru Stateloru ce l'au adoptatu: a indulcitu obiceiurile, a radicatu nivelulu generale alu inteligentiei umane; artele si sciintiele au gasitu in elu nenumarate si continue isvãre de desvoltare; si astfelu cu dreptu cuventu s'a disu ca gradulu de civilizatiune alu unui poporu se mesura prin numerulu chilometreloru cãiloru sele ferate.

„Astfelu se voru putea aplicã adeveratele principie democratice cari consista nu in a cobãri pre unii, ci a se silu de a inaltã pre toti.

„Astfelu numai se stabilesc adeveratele egalitate.

„Suntemu fericiti ca, dupa mai multe incercãri si anevointie, a fostu datu generatiunii presente a vedea realisarea unei dorintie de multu simtita de intreg'a tãra.

„Suntemu fericiti ca inceperea acestei nove ere de prosperitate se face sub domni'a unui suveraru a carui preocupare de totu minutulu nu e de cãtu progresulu natiunii ce l'au alesu.

„Avemu sigurantia ca in curendu, grati'a neobositãreloru inrigiri ale Domnitoriulu si cu concursulu omniloru de anima, vomu intinde pre tãta Romani'a aceste drumuri ferate, asigurãndu pre adeveratele sele base prosperitatea patriei nãstre.

„Natiunea, prin reprezentantii sei, a voitu ca prim'a cale ferata a Romaniiei sa se caute de statu, prin propriile sele midilãce.

„In executarea acestei mari vointie, guvernulu, fãrte de increderea cu care a fostu onoratu, 'si a pusu tãte silintiele spre a fi la inaltimea unei asemenea missiuni.

„La apelulu facutu junimii romãne, ea a respunsu cu grabire, si astfelu mai totu personalulu explotatiunii, s'a pututu compune dintre pamenteni.

„Suntemu incredintiati, domniloru, ca acesti romãni voru aci sa coresponda la aseptarea publiculu, si sa dovedesca in acestu nou felu de ocupatiune aceea-si aptitudine cu care D-dieu a indiestratu pre poporulu romanescu.

„Nu remãne dera de catu a ne silu cu totii sa recãstigãmu timpulu perdutu in calea progresulu.

„Numai astfelu generatiunile viitoare ne voru bine-cuventã

„Traiasca natiunea romãna!

„Traiasca Domnitoriulu si ilustra sea logodnica!“

Acestu toastu se sfersã in urãrile meseniloru.

Dupa unu patrariu de ora sãsi alu doilea trenu de invitati cari 'si avura partea loru de placere aci, si apoi se risipira prin orasiu spre a se duce sa privesca pre Dunare.

Trenurile s'au intorsu precum pornise: cu cea mai mare regula si punctualitate. La sosirea loru inapoi la gar'a Filaretulu bucuria se exprimã intr'unu modu si mai stralucitoru de cãtu pãna aci, lumea se intiesase mai multu si miscarea erã la gradulu celu mai mare.

Aflãmu ca presiedintele cabinetulu, luãndu in primire lini'a Bucuresti-Giurgiu dela compani'a care a construit'o, a luat si tãte mesurile pentru ca statulu sa nu sufero pagub'a din neindeplinirea de cãtra concessionari a vre-unei'a dintre conditionile concessiunii.

„Tromp. Carp.“

Varietãti.

„Hr. Ztg.“ luãndu notitia despra caleto-ri'a de inspectiune a Archiduculu Iosifu prin Transilvani'a si in specie de cele ce a aflatu prin renitatea Sea in Clusiu dice, ca in ordinulu de di a laudatu cu deosebire despartimentulu romanescu alu gardeloru, pentru ca acẽst'a a facutu esamenile cele mai splendide.

Portrãctãri urbariale. — La tribunalulu urbariale regescu din Fagarasiu referada publica a proceseloru inrotolate se tiene Sambeta; — Conspectulu referadeloru publice inaintea referadei cu trei dile se pãte vedã pre tabl'a afisiata in ambitulu tribunalulu. —

Sect. 3 Nr. 4022—1869.

Publicatiune

despre tractare prin oferte spre asigurarea trebuintei materialiloru si requisiteloru pentru c. r. depoti materialiloru caratorii militare in Klosterneuburg, Marein, Prag'a, Drohobyer si Alb'a-Jul'i'a dela 1 Ianuariu pãna la finea lui Decembre 1870.

Trebuinti'a cuprinde: otielu si feru, cuie si surupi, lãntiuri, cercori si catarama, piele, pãndia si funii, cãrbune, materiale de oleu si vapsea, lemne de caru, pãrtile constatãtoria de hamuri si alte unelte.

Mai incolo: reparaturi de ilauri si surupi stricati, cã si taiaturi de pile deosebite de nou.

Industriarii, cari voiescu a se impartasi prin ofertele acestea potu vedã conditionile mai de aprãpe, cã si cuantitatea trebuintei la unulu din depositile materialiloru susu numiti, sãu la comanda caratorii milit. a tieroi, unde se voru aretã si mustrele articiloru sigilate de liferatu.

Intreprinditorii potu pune ofertele loru, ori pentru articule deosebite, ori pentru mai multe, sãu pentru trebuinti'a unui'a, ori a mai multor'a, ori depotiloru tututororu.

Ofertele sigilate indiestrate cu vadiile prescise au de a intrã pãna in 16 Novembre 1869 inaintea de amãdi la 11 ore la comand'a respectiva a caratorii milit. a tieroi, unde se voru face deschidãrile comissionale la ór'a numita. Intreprinditorii au dreptu a fi de fatia la deschiderea oferteloru.

Ofertele ajunse dupa terminulu mai susu determinatu nu se voru considerã.

(21—2)

11—1

Concursu.

In urmarea decisiunei comitetulu bisericescu gr. or. din satulu Iuliti'a din 19/31 Octobru 1869 nr. 2 se escrie concursu la vacant'a parochia gr. or. din Iuliti'a Cottulu Aradu, Protopopiatulu Totvaradi'a, — care parochia e indiestrata cu o sesiune de pamentu aretoriu estravilanu — si cu unu telechiu intravilanu de 1000° pre lãnga competintiele obvenitãrie dupa particulãriile functiuni preotiesci, — prescise in norm'a stolara.

Concurentii suntu avisati a-si tramite recuresele instruate cu documentele recerute, la subscri-sulu comitatu pãna in 18/30 Noemvre, a. c. fiindu alegerea de preotu otarita a se tienã de cãtra competentele sinodu parochialu — convocatu spre acela-si scopu — pre diu'a 23 Nov. (5 Dec.), a. c. Iuliti'a, in 19/31 Octobru 1869.

Comitetulu bisericescu gr. or. din comun'a Iuliti'a.

Concursu.

Devenindu vacante postulu de ingineriu pentru districtulu Fagarasiulu cu resiedinti'a in Fagarasiu, cu salariu anualu de 500 fl. si unu pausialu de 50 fl. v. a.; se escrie concursu pentru implinirea acestui postu pãna in 10 Decembre 1869.

Competitorii sa-si astãrna suplicelã documentate eventuale si cu certificate de servitiu indreptate la Universitate districtulu Fagarasiu. — Se cere cunoscinti'a limbiloru patriei si cu deosebire acelei romãne.

Dela presidiulu districtuale.

Fagarasiu, in 1 Novembre 1869.

(22—2)